



Milí Kľáčanci,

*Na jedličke sviečky svietia,
v jasliach leží Božie dieťa.
Nech Vás jeho láska hreje,
žiari i v tmách beznádeje,
do srdc, duší vašich vloží,
radosť, šťastie, pokoj Boží*

*zo srdca želá
starosta obce a redakčná rada*



Milí občania a čitatelia dedinských noviniek,

čas beží neúprosne a jeho prúd nám prináša ďalší medzník – Vianoce a koniec roka. Je to čas sviatkov, ale aj čas, kedy je dôvod na bilancovanie. Preto mi dovoľte, aby som vám prostredníctvom týchto novín priniesol informácie o tom, čo sa za posledných šesť mesiacov udialo v našej obci.

Najskôr sa spolu vráťme do letných mesiacov. V tomto období ste sa viacerí obrátili na obecný úrad s požiadavkou o údržbu pozemkov kosením. Musím zopakovať, že obec nemá možnosť zabezpečiť vám takúto službu. Občania, ktorých zamestnávame cez Úrad práce môžu pracovať len na úprave verejných priestranstiev. Ťarcha povinnosti postarať sa o súkromný pozemok bude vždy na vlastníckovi pozemku. Môžeme vám však na požiadanie sprostredkovať kontakt na pána Hikla z

Krmeša, ktorý vie túto službu zabezpečiť v dobrej kvalite a primeranej cene.

Tu by som chcel v krátkosti zhodnotiť prácu našich pracovníkov, ktorých zamestnávame prostredníctvom Úradu práce. Pozitívne ohlasy na ich činnosť počúvam od vás občanov, a aj ja sa chcem pochvalne vyjadriť na ich adresu. Pracujú zodpovedne a disciplinovane, bez ohľadu na počasie. Ak je potrebné, tak aj v čase mimo stanovenú pracovnú dobu. Ich práca je pre obec prínosom a čo je dôležité, nie je potrebné v obci organizovať brigády pri údržbe a skrášľovaní verejných priestranstiev. Veľmi prospešná je aj ich aktivita pri organizovaní kultúrno – spoločenských akcií. Urobím všetko pre to, aby tomu bolo tak aj naďalej. V predchádzajúcom čísle obecných novín sme vám priniesli informáciu o podaní žiadosti o poskytnutie finančných prostriedkov na vybudovanie

chodníka a schodov na cintoríne. Projekt bol koncom októbra schválený a s jeho realizáciou začneme v jarných mesiacoch, hneď ako to umožní počasie a roztopí sa sneh. Predpokladaná doba realizácie bude jeden až dva mesiace. Počas tejto doby budeme trpezliví, lebo z cintorína sa na túto dobu stane stavenisko.

V okolí cintorína ešte zostaneme. Iste neunikla vašej pozornosti nová informačná tabuľa – Pamätná tabuľa zosnulých. Jej funkciu ocenia hlavne tí, ktorí navštevujú náš cintorín menej často. No a nás ostatných môže tešiť tiež jej vzhľad a precízne remeselnícke vyhotovenie, na ktoré môže byť pyšný Jožko Budvesel, ktorý tabuľu zhotovil a následne spolu s otcom i synom pomohol nainštalovať. Všetkým trom generáciám Budveselovcov týmto ďakujem. Poďakovanie patrí aj Ing. Jánovi Vrbenskému, ktorý poskytol svoje drevo na jej výrobu.



V priebehu leta sme plánovali aj výstavbu spevnených plôch pod kontajnery na separovaný zber a úpravu verejného priestranstva pred obecným úradom a pri križi pod farou. Vybavili sme všetky potrebné povolenia, ale k realizácii nakoniec nedošlo. Dôvodom bolo oživenie projektu kanalizácie, kde by tieto plochy boli na prekážku, resp. boli by rozkopané. K zámeru sa určite vrátíme.

A keď som spomenul kanalizáciu, tak vás chcem informovať, že pripravujeme projekt na spoločné odkanalizovanie našej obce s obcou Ľubľa. Tento projekt by mal byť financovaný z prostriedkov EÚ prostredníctvom Integrovaného regionálneho operačného programu v časovom horizonte začatia asi o dva až tri roky. Projekt, ktorý počíta s vybudovaním spoločnej čistiarne odpadových vôd na území obce Ľubľa je v štádiu prípravy projektovej dokumentácie a jeho cieľom je odkanalizovanie cca 85% obyvateľov obidvoch obcí.

V druhej polovici roka sa tiež uskutočnilo výberové konanie na vybudovanie kamerového systému v obci. K tomuto rozhodnutiu sme spolu s obecným zastupiteľstvom dospeli po tom, ako sa vyskytli prípady, že do našich veľkoobjemových kontajnerov vozili odpad aj obyvatelia susedných obcí. Projekt v hodnote do 3000 Eur bude financovaný z vlastných zdrojov. Nebol síce v rozpočte, ale dokážeme ho prefinancovať vďaka prostriedkom, ktoré sme ušetrili na prevádzke obecného úradu. V prvej fáze budú nainštalované kamery na dvoch miestach. Pred obecným úradom, aby sme zlepšili jeho ochranu a tiež v priestore bývalého hospodárskeho dvora štátnych majetkov (za Štefkovcami). Sú tam umiestnené veľkoobjemové kontajnery a chceme mať prehľad, kto, kedy, koľko a hlavne akého odpadu do nich priváža. Od tohoto riešenia tiež očakávame, že prinesie zníženie nákladov na prevádzku kontajnerov a likvidáciu odpadu, ktorý je do nich ukladaný.

O situácii v miestnom kameňolome som vás milí spoluobčania informoval už pred rokom. SFúbil som vtedy, že urobím všetko preto, aby sa neopakovali také silné odstrel, aké boli v roku 2015. Vzhľadom k tomu, že kameňolom je jedinou významnou priemyselnou, či podnikateľskou aktivitou v našej obci, aj dnes

by som sa chcel k tejto téme vrátiť, aj keď v roku 2016 bola situácia v kameňolome výrazne pokojnejšia. Na základe mnohých vašich sťažností v roku 2015, ktoré súviseli s ťažbou (síla odstrel, rýchlosť a frekvencia áut prevážajúcich kameň, devastácia ciest...), rozhodlo zhromaždenie vlastníkov Pozemkového spoločenstva v Liptovských Kľačanoch na marcovom zasadnutí, že nepredĺži nájomnú zmluvu spoločnosti KAMEŇOLOM LIPTOVSKÉ KĽAČANY, s.r.o., ktorá v priestore kameňolomu pôsobí od roku 2004. Zástupcovia tejto spoločnosti nerešpektovali naše vzájomné dohody a neakceptovali ani naše výhrady k ich činnosti. Na základe výberového konania podpísalo pozemkové spoločenstvo nájomnú zmluvu s novou spoločnosťou. Táto spoločnosť sa zmluvne zaviazala, že intenzita odstrel a ich činnosť v lome nebude dôvodom sťažností obyvateľov našej obce. Spoločnosť tiež podpísala s obcou Rámcovú zmluvu o vzájomnej spolupráci, kde sa okrem iného zaviazala, že v priebehu piatich rokov poskytne obci pomoc (peňažnú i nepeňažnú) vo výške 10 000 Eur. Chcem Vás vážení občania ubezpečiť, že pokiaľ by sa zopakovala situácia z minulosti a nová spoločnosť nebude rešpektovať naše požiadavky, Pozemkové spoločenstvo vykoná potrebné opatrenia. Ak bude potrebné, tak aj zastavenie činnosti v kameňolome.

V ďalšej časti svojho príhovoru by som vás chcel milí občania informovať o svojom vážnom osobnom rozhodnutí, ktoré sa týka aj obce. Na poslednom decembrovom zasadnutí obecného zastupiteľstva som predložil návrh na zvýšenie úväzku starostu z terajšieho 0,75 na plný úväzok. Je na mieste otázka: Prečo, keď pred voľbami som avizoval, že budem vykonávať funkciu na čiastočný úväzok? Ako vysvetlenie uvediem rozhodujúce dva dôvody: Prvý dôvod je ten, že môjmu pôvodnému zamestnávateľovi kde pôsobím vyše dvadsaťpäť rokov nepostačuje výkon mojej funkcie na čiastočný úväzok a požaduje jeho zvýšenie. Druhý dôvod (ten dôležitejší) je ten, že pri súčasnom úväzku je problematické spoľahlivo zabezpečiť oprávnené požiadavky vás občanov a potreby obce, aj vzhľadom na plánované aktivity v nasledujúcich rokoch. Keď som pred dvomi rokmi preberal funkciu starostu tak mi obecné zastupiteľstvo na môj návrh znížilo plný úväzok na čiastočný s tým, že pokiaľ nastane rozpor pri výkone obidvoch funkcií, prioritou bude pre mňa obec. Týmto vám milí občania chcem oznámiť že k 31.12.2016 skončím svoje pôsobenie v tlačiarni a na základe rozhodnutia obecného zastupiteľstva s účinnosťou od 1.1.2017 budem pracovať v obci na plný úväzok. Verím, že to bude pre obec prospešné rozhodnutie.

Vzhľadom k tomu, že sme „v polčase“ volebného obdobia, na záver svojho príhovoru by som chcel urobiť aspoň krátke zhodnotenie a pozrieť sa na to, čo priniesli obci zmeny ktoré sme spolu s obecným zastupiteľstvom za tento čas vykonali. Rekonštrukcia stiech na obecných bytových domoch, rekonštrukcia obecného rozhlasu, rekonštrukcia kaplnky a križov v obci, kamerový systém, tvorba garančného fondu obecných bytov, vytvorenie fondu opráv obecných bytov, aktualizácia obecnej internetovej stránky, obecné noviny, obnovenie činnosti ochotníckeho divadla. Za najdôležitejšiu zmenu však pokladám to, že sme obecnému úradu vrátili jeho samosprávnú funkciu. Všetky tieto realizácie v hodnote cca 60 000 Eur sme vykonali z vlastných zdrojov, respektíve z usporiadaných prostriedkov. Vo zverejnených dokumentoch rozpočtu na rok 2017 môžete vidieť rozdiel vo výdavkoch za tovary a služby Obecného úradu medzi rokmi 2014 a 2015. Tieto úspory predstavujú hodnotu viac ako 18 000 Eur. S podobným výsledkom ukončíme aj rok 2016.

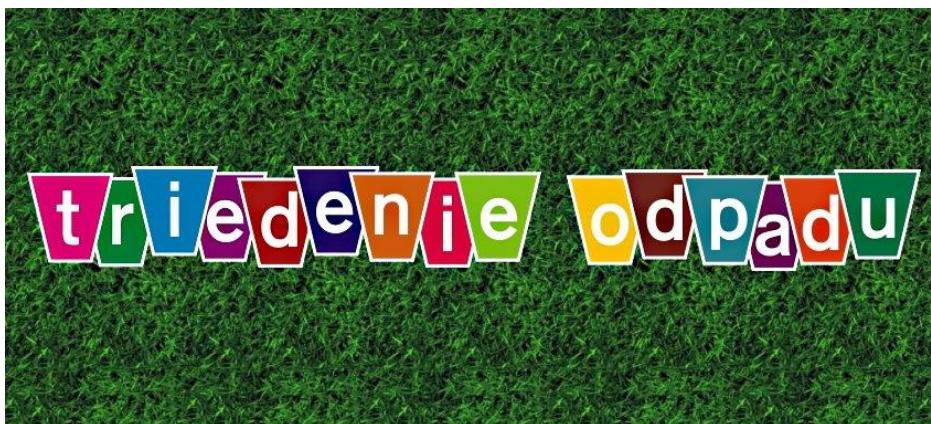
Možno sa niekomu bude zdať, že to nie je dosť. Aj napriek tomu chcem poďakovať obecnému zastupiteľstvu za pomoc a

korektnú spoluprácu, lebo ona je prvým predpokladom k tomu, aby sa domáci v obci dobre žilo a návštevníci, aby sa sem radi vracali. Moje poďakovanie patrí tiež všetkým tým, ktorí nám pomáhajú pri správe našej obce a nenašli svoje meno v tomto príhovore. Neberte to ako nevďak, nájdete ho medzi riadkami, alebo na ďalších stránkach novín...

Všetkým obyvateľom a návštevníkom našej obce aj čitateľom našich noviniek prajem požehnané Vianoce a do nasledujúceho roka dobré zdravie, pokoj v srdci a úspech vo všetkých vašich dielach.

S úctou

Ján Hollý starosta obce



Zodpovednosť za životné prostredie kráča ruka v ruke so separáciou odpadu. Triedenie odpadu je zatiaľ jediným riešením zníženia množstva komunálneho odpadu. Priemerný Slovák vyprodukuje každoročne asi 330 kg odpadu a len 6 % z neho sa následne recykluje. Pritom EÚ nám pre rok 2020 vytýčila cieľ RECYKLOVAŤ 50% odpadu. Ak to nesplníme, prichádza pokuta.

Problémom nie sú len financie, ale aj nízke environmentálne povedomie Slovákov. Odpadové hospodárstvo je v hierarchii ľudských záujmov na 45. mieste. Celkom ináč sa k otázke separácie stavajú napr. naši susedia Rakúšania. Vyprodukujú síce oveľa viac odpadu, ale sú schopní ho aj oveľa viac zužitkovať. V oblasti separovania sú ďaleko pred nami. Čo vyseparujú, nekončí na hromadných skládkach, ale naopak si nájde cestu späť do domácností.

Tak napríklad:

-30 vyzbieraných plastových fliaš stačí na výrobu 1 fleesovej bundy

-670 recyklovaných hliníkových plechovíc potrebujeme na výrobu 1 bicykla

-1 tona zberového papiera zachráni 17 stromov ...

Majstrami v recyklácii odpadu sú Švédmi, ktorí recyklujú až 99%. Odpad spracovávajú prostredníctvom kremácie, ktorá následne mnohé domácnosti zásobuje energiou.

Cieleným výberom môžeme odpad znižovať už pri nákupoch. Čím menej plastu, tým lepšie. Novela Zákona o odpadoch prináša povinnosť znížiť spotrebu jednorazových igelitových tašiek, ktoré sa v prírode rozkladajú desiatky až stovky rokov

/pre porovnanie **Dánsko, Fínsko** spotreba 4 ks/1obyv./1rok, **Slovensko** 466ks/1obyv./1rok/.

Veľké obchodné reťazce tieto tašky už nedávajú k nákupu zadarmo, ale pristúpili k ich spoplatneniu. Okrem toho máme možnosť zakúpiť si nákupnú tašku z iného materiálu na dlhodobšie využitie.

Pre našu budúcnosť aj budúcnosť našich detí je nevyhnutné, aby sa predchádzanie vzniku odpadu a triedenie stalo našimi bežnými životnými návykmi a nie niečím, čo robíme len preto, že nás niekto k tomu núti. Preto by sme mali učiť zodpovednosti k prírode a prostrediu už naše deti a byť im príkladom v tejto činnosti.



Jedným zo spôsobov recyklácie je aj kompostovanie, takže na záver ešte jeden KOMPOSTÉR:



Ol'ga Hollá

Spoločenská kronika obce Liptovské Kl'áčany

Životné jubileum

Dňa 23.10.2016 sa v Kultúrnom dome konalo posedenie pre všetkých seniorov. Pri sladkom koláčiku a kávičke sa zabavili s detským folklórnym súborom Liptáčik s Ružomberka.

Pekné okrúhle jubileum sa dožili v druhom polroku 2016:

Anastázia Vyšňanová **80 rokov**

Jozefa Mikušincová **70 rokov**

Alena Siváková **60 rokov**

Viera Pavelicová **50 rokov**

Všetkým jubilantom srdečne blahoželáme.

Dodatočne, pretože sme na termín nestihli pripraviť Obecnú kroniku sme sa začiatkom augusta vybrali do Oravcov. Pán **Milan Oravec** mal osemdesiatku už v máji. Aj napriek tomu nás s dcérou Hankou prijali veľmi milo a v družnej debate sme sa všeličo dozvedeli o širokej Oravcovie rodine. Jeho otec pochádzal zo 6 detí a aj pán Milan má 6 súrodencov. Ťažko sa prebýjali životom. Miesto školy, chodili do roboty. Ale zato bolo oveľa veselšie. Teraz sa ľudia sťažujú, že je málo akcií na dedine, /konštatuje pán Milan/, že sa málo stretávajú. Ale je to aj tým, že voľakedy sa chodilo na pole a tam sa ľudia stretávali, popri tom všeličo dohodli. Pred domami boli lavičky, teraz ich už niet. Na nich po večeroch ľudia sedávali. Rozprávali príhody medzi sebou, ale aj deťom. Tým sa vytváralo medzi ľuďmi priateľstvo a aj deti sa viedli k priateľstvu a úcte k starším. Dnes mladí nechcú rešpektovať rodičov a to nie je dobré. Trápi ho cintorín, hroby nie sú pekne uložené, chýbajú uličky cez ktoré by prešli dvaja ľudia keď sa nesie truhla. Teší sa na starostov prísľub, že sa ešte dožije schodov na cintorín. Prial by si pre dedinu aspoň troch strážnikov, ktorí by dávali pozor na poriadok v dedine a aby ľudia nerobili kopy s odpadom za plotom a nevyhadzovali hocikde vrecia s odpadom. Hovorí ironicky: "Však, čo nie je na dvore, to ma netrápi".

Tiež sme dodatočne navštívili pani **Petrášovú Emíliu**, ktorá mala 70 rokov. Rodáčka z Dúbravy, pracovala v ko-žiarskych závodoch, na textilke, aj v Novom domove. Vychovala dve deti. Teraz má zdravotné problémy, preto nemôže do záhrady, robí len bežné domáce práce. Je skúpa na slovo, lebo v jej

duši sídli krivda a nepokoj. Rada sa venovala veciam cirkevným, robila aj kostolníčku a robota to bola ťažká. Nie vždy sa však dočkala uznania, naopak viac bolo kritiky. Vlastná iniciatíva bola na príťaž. Na otázku čo sa jej nepáči odpovedala: „Aj keby nebolo niečo v poriadku, budem ticho, lebo som sa veľmi sklamala v neďalekej minulosti s prístupom niektorých osôb“. Dodávame: z toho plynie poučenie, že prácu každého človeka si treba ceniť a hlavne jeho vlastnú iniciatívu. Ak treba tak usmerniť, ale nie podceňiť, skritizovať a ohovoriť. Potom sa nečudujme, keď človek stráca chuť a elán niečo tvoriť a robiť pre spoločnosť.

Ďalším z dodatočne navštívených bol **Ivan Mikušinec**, ktorý sa v máji dožil 60 rokov. Na otázku ako sa mu páči v Kl'áčanoch povedal, že sa mu páči príroda, ale život sa nedá porovnávať s Banskou Bystricou, kde vyrastal. Hovorí: „Nedá sa porovnávať život vo veľkom meste čo sa týka občianskej vybavenosti, kultúry, ale aj priateľov. Tu nepoznám nikoho, nemám priateľov, ktorí keď treba poradia, pomôžu. Tu naopak je veľa ľahostajnosti. Pracujem vo Vrútkach a každý deň vstávam do práce pred treťou hodinou ráno a prichádzam domov okolo 16.30 hod. Je samozrejme v mojom veku, že si potrebujem každý deň poriadne odpočinúť, tak chodím zavčasu spať. Ale akýže je môj spánok, keď o 22.00 alebo 23.00 hodiny večer mi pod oknom začne brechať pes, pretože je celý deň zavretý v dome a večer ho majitelia púšťajú von. Prosba nepomohla. Tiež sa viac ráz stalo, keď sa poriadala diskotéka v pohostinstve, že do štvrtej ráno duneli zosilovače. Tiež nie som spokojný s tunajším obchodom. A nie som sám. Nesplňa požiadavky tejto doby. Obchod, to nie je len o tovare, ale aj o správaní. Je to o ochote obslúžiť slušne a s milou tvárou. Cenovky často nie sú na miestach pod daným tovarom, alebo je na hrbe cenoviek viac a starší ľudia už nevidia prečítať na aký tovar je aká cena. Keď sa opýtajú, odpoveď znie: "Čo nevidíte? V poslednej dobe sa to už podstatne zlepšilo. Nuž uvidíme. No ale také je správanie mladých ľudí všeobecne. Keď cestujem domov nechtiac vypočujem rozhovory mladých ľudí, ktorí sa predhávajú, ktorý z nich bude horší. Mladé dievčatá sú drzé, vulgárne, odhadzujú odpadky - cestovné lístky, obaly od čokolády atď. na zem. Mladí akoby sa nikde neučili pravidlám slušného správania. Vyzývam starostu zamerať sa na výchovu mládeže. Presadiť medzi mládežou pravidlá slušného

správania, a to či už prednáškami, alebo v spolu-práci so školou zaradením širšieho obsahu do školskej výchovy, alebo rodičov viesť aby sa viac venovali v tomto smere deťom.

Pavelicová Vierka, spokojná, vyrovnaná žena. Vyštudovala poľnohospodársku technickú školu a pracovala na poľnohospodárskom podniku, kým ho nezrušili. Spomína, akú krásnu mladosť mala. V 18. sa vydala, prišli deti, neskôr sa starala o mamu. Jej prioritou bola a je rodina. Ako veľa ľudí aj ona vyskúšala viacero robôt, na pošte, v potravinách, v škôlke v kuchyni, teraz pracuje vo vojenskej akadémii. Ale vždy túžila urobiť si pedagogickú školu a pracovať ako učiteľka v škôlke. To sa jej v živote nesplnilo. Niekedy počuje aké sú zlé medziľudské vzťahy medzi susedmi, uvedomuje si, že ona má šťastie a je spokojná tam kde býva, žije v oáze pokoja. Je to na nezaplatenie mať dobrých susedov. O sebe si myslí, a my to potvrdzujeme, že je bezproblémový, bezkonfliktný typ, o to sa stále snaží. Stane sa, že aj dobrý človek neúmyselne môže spraviť zlú vec. Myslí si, že by sa oplatilo v Liptovských Kľačanoch urobiť materskú škôlku. Malých detí je tu už dosť a mladé mamičky, ktoré chcú pracovať by to istotne privítali.

Jozefa Mikušincová, 70 rokov. Rodáčka z Liptovskej Ondrašovej. Má 2 dcéry a syna. Pracovala najskôr na textilke a potom dlhé roky v politike. Preto bývala 30 rokov v Banskej Bystrici. Rozpráva o práci s ľuďmi, ktorá je mimoriadne ťažká a oberá človeka o voľné chvíle na úkor rodiny. Keď aj boli voľné chvíle, rada chodila na túry do Vysokých Tatier. Spomína ako rýchlo prešli tie roky. Zdá sa, že to bolo nedávno, keď bol človek mladý. Mladý si myslí, že má pred sebou fúru času. Spomína: "Celé tie roky keď som stretávala starých ľudí ich svet mi bol taký vzdialený, že som vôbec nemyslela na to, že aj ja budem raz v podobnej situácii, v jeseni života. A je to tu. Ešte mám v pláne veľa vecí urobiť. Čo z toho stihnem neviem. Mojm krédom vždy bola ochota pomáhať druhým ľuďom. Áno, mám aj výčitky. Sú veci ktoré som neurobila, alebo urobila nesprávne. Ale zase je v mojom živote plno vecí ktoré som urobila a s ktorými som spokojná. A pre mladých odkazujem: dokiaľ ešte nie ste v tejto životnej etape pripomínam vám, že príde skôr, ako sa nazdáte. Preto ak môžete vo svojom živote niečo vykonať, urobte to čo najrýchlejšie. Neodkladajte to na neskôr. Povedzte tým ktorých milujete i svojim priateľom, že si ich vážite a pomáhajte im ako môžete. Budú si vás pamätať a vážiť za to, čo ste pre nich urobili v minulých časoch. O vašom živote nehovorí to čo ste nahromadili, ale čo ste dali.

Narodené deti

Vítame narodených občanov, ktorí prišli medzi nás:

Veselovský René
Čupka Sebastián



Srdečne blahoželáme rodičom.

*„Vitaj teda medzi nami
utešené dieťa,*

Nech na Teba iba dobré sudby žitia letia,

Nech ti Pán Boh požehnáva všetky žitia kroky

A buď šťastné v svete krásnom mnohé dlhé roky!“

Opustili nás

Rusnák Anton 53 rokov
Mlynčeková Eva 72 rokov



*Dopracovali šikovné ruky,
utíchlo navždy predobré srdce,
Zostal len žiaľ a kto ťa miloval
spomína stále.*

Jozefa Mikušincová
Bohuslava Martinková



Stav obyvateľov k 31.12.2016

Prihlásení	6
Odhlásení	3
Narodení	4
Zomrelí	4
Spolu	385



Vystáhovalectvo z obce Liptovské Kľačany do USA v rokoch 1892 - 1924

1. časť

Autor: **PhDr. Juraj Laššuth**

Tvrde hospodárske a prírodné pomery na Liptove často motivovali ľudí aby si hľadali živobytie mimo svoj rodný kraj. Kľačania v minulosti často chodili na zárobky na Dolnú zem. Od osemdesiatych rokov 19. storočia sa najlepšie podmienky na dobrý zárobok vytvorili v USA.

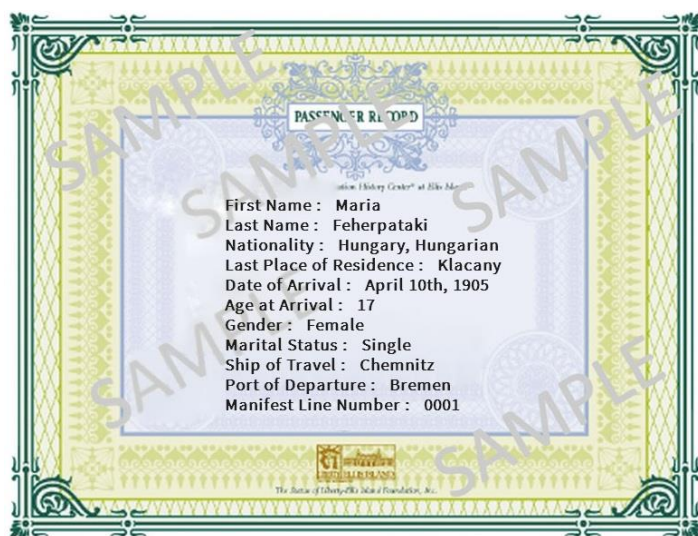
Sťahovanie za prácou do USA

V USA sa po skončení Občianskej vojny, v ktorej zvíťazil priemyselný Sever, prudko rozvíjal priemysel a Amerika potrebovala veľké množstvo nových pracovných síl. Preto sa majitelia baní v roku 1877 rozhodli, že aj na Slovensko pošlú agentov, aby verbovali robotníkov pre banský a oceliarsky priemysel v USA. Amerika poskytovala pracovné príležitosti aj pre nekvalifikovaných robotníkov a zárobok bol v porovnaní s Uhorskom niekoľkonásobne vyšší. V rokoch 1875 až 1914 emigrovalo do Spojených štátov viac ako 650 000 Slovákov, t.j. ¼ všetkých Slovákov. Na rozhodnutí vystáhovať sa do USA mala vplyv aj stupňujúca sa maďarizácia Slovákov. Deti v školách sa učili po maďarsky, na úradoch sa komunikovalo v maďarskom jazyku, všetky dokumenty boli v maďarčine, na obchodoch a budovách boli maďarské nápisy. Všetko to presviedčalo obyvateľov Liptovských Kľačan, že nie sú Slováci, ale Maďari. To viedlo k oslabeniu vzťahu k domovu a uľahčilo rozhodovanie o ceste za more. Aj v Kľačanoch boli agenti verbovať na prácu do Ameriky, boli tu tiež agenti lodných spoločností, ktorí podávali informácie o cestovaní a dali sa u nich kúpiť aj lodné lístky. Veľká časť vystáhovalcov sa neplánovala usadiť v USA natrvalo. Plánovali niekoľko rokov tam pracovať, našetriť doláre a s úsporami sa vrátiť domov; kúpiť pôdu, postaviť murovaný dom a žiť v lepšom sociálnom postavení. Ktorí sa rozhodli v Amerike natrvalo usadiť, predali svoje pole, dom a ostatný majetok, tým získali peniaze na cestu a na usadenie sa v novej vlasti. Na cestu si brali oblečenie, peniaze a stravu.

Počet vystáhovalcov z Liptovských Kľačan

Vystáhovalectvu do USA, je biele miesto v dejinách obce. Americké úrady umožnili prístup do evidencie prisťahovalcov Imigračného úradu na Ellis Islande v New Yorku, ktorým prešli všetci prisťahovalci v rokoch 1892 – 1924. To bola doba v ktorej vycestovala veľká väčšina emigrantov z Kľačan. Vyhľadávanie sťažovalo, že mená

a názvy boli písané maďarským pravopisom a pri prepisovaní do evidencie americkí prisťahovaleckí úradníci ešte viac skresľovali slovenské mená. Napriek uvedeným problémom nám to umožnilo podľa mena a miesta pôvodného pobytu vyhľadať **41 vystáhovalcov** z Liptovských Kľačan do USA. V zozname sú všetci ktorí pristáli pri brehoch Ameriky; s pasom alebo bez neho. V tabuľke uvádzam všetky údaje ktoré sú v evidencii. Mená a názvy uvádzam tak ako sú v origináli.



* Registrácia Márie Feherpatakyovej v USA.

Prehľad vystáhovalcov z obce Liptovské Kľačany do USA v rokoch 1892 - 1924

	Príchod do USA	Priezvisko	V origináli	Meno	Vek	Stav	Povolanie	Miesto
1	23.12.1913	Drivila	Drivila	Sandor	16	s	labourer	Kelecseny
2	10.04.1905	Feherpatak	Feherpataki	Frigyes	30	s	farmer	Klacany
3	19.8.1892	Fehérpatak	Feherpatak	Albert	44	...	labourer	Ungarn
4	19.8.1892	Fehérpatak	Feherpatak	Bela	10	...	labourer	Ungarn
5	28.10.1922	Fehérpatak	Feherpatak	Koloman	26	s	furrier	Klacany
6	10.04.1905	Feherpatak	Feherpataki	Maria	17	s	servant	Klacany
7	19.8.1892	Fehérpatak	Feherpatak	Marie	46	...	labourer	Ungarn
8	15.12.1906	Fehérpatak	Feherpataki	Emilia	16	s	servant	Kelecsirny
9	19.10.1922	Fehérpatak	Feherpatak	Maria	23	s	servant	Klacany
10	19.10.1922	Fehérpatak	Feherpatak	Emilia	21	s	servant	Klacany
11	08.06.1914	Humená	Humeny	Maria	1	s	child	Keleczemy
12	08.06.1914	Humená	Humeny	Janosne	29	v	housewife	Keleczemy
13	08.06.1914	Humený	Humeny	Gustav	11	s	child	Keleczemy
14	09.10.1906	Koššo	Kasso	Fan	17	s	farm. lab.	Kelicsdny
15	14.06.1905	Lavčík	Lavcik	Andras	29	ž	farmer	Kelecseny
16	14.11.1906	Leňo	Lenyo	Mihaly	28	ž	farm. lab.	Kelecseny
17	15.2.1898	Lukáč	Lukacs	Jozsef	26	ž	labourer	Kelecseny
18	17.10.1912	Lukáč	Lukacs	Andras	24	ž	f. hand	Kelecsen
19	23.12.1913	Lukáč	Lukacs	Mihaly	52	ž	labourer	Kelecseny
20	03.01.1906	Lukáčová	Lukacs	Anna	19	s	servant	Kelecseny
21	17.06.1914	Martinka	Martinka	Adam	36	ž	farm. lab.	Kelecseny
22	02.05.1907	Michník	Michmik	Jan	25	ž	farm. lab.	Kelecsen
23	22.11.1910	Michník	Michnik	Janos	29	ž	farm. lab.	Klaosan
24	16.01.1921	Michník	Michnik	Jan	36	ž	workman	Klacany
25	29.05.1907	Moravčíková	Moravcsik	Josefine	19	s	servant	Kelecseny
26	01.08.1913	Moravčíková	Moravcsik	Margit	17	s	maid	Kelacsenz
27	14.11.1906	Petráš	Petras	Peter	40	ž	farm. lab.	Kelecseny
28	22.08.1911	Petráš	Petras	Adam	34	ž	farm. lab.	Kelecseny
29	26.01.1910	Petrášová	Petras	Olena	42	v	housewife	Kelecseny
30	26.01.1910	Petrášová	Petras	Anna	4	s	child	Kelecseny
31	04.09.1901	Tholtová	Tholt	Maria	23	v	none	Kelecseny
32	01.11.1907	Tholtová	Tholt	Johanna	37	v	housewife	Kelecseny
33	01.06.1907	Tkáč	Tkacs	Janos	31	s	farm. lab.	Kelecseny
34	10.04.1905	Urban	Urban	Georg	35	ž	farmer	Klacany
35	02.06.1914	Veselovská	Veszlovsky	Maria	23	v	housewife	Kelecseny
36	05.02.1902	Veselovský	Veszlovsky	Istvan	28	ž	labourer	Kalcse
37	11.10.1902	Veselovský	Weszlovsky	Marton	18	s	labourer	Kelecseny
38	14.06.1905	Veselovský	Veslovsky	Pavel	17	s	farmer	Kelecseny
39	02.05.1907	Veselovský	Veslovsky	Kliment	25	s	farm. lab.	Kelecsen
40	22.10.1913	Veselovský	Veszlovsky	Martin	28	ž	farm. lab.	Kelecseny
41	14.01.1921	Veselovský	Veslovsky	Josef	19	s	workman	Klacany

Podľa veku najväčšiu skupinu tvorili vystáhovalci vo veku 15 - 20 rokov **10** (24,4%) osôb, potom 26 - 30 rokov **9** (22,0%) osôb; priemerný vek bol **25,6 rokov**. Celkovo sa vystáhovalo **27 mužov**, tj. 65,9%, **žien 14** tj. 34,1%. Z mužov bolo **ženatých 14** (51,9%), **slobodných 11** (40,7%), neuvedených **2** (7,4%); ženy **vydaté 7** (50,0%), **slobodných 6** (42,9%), neuvedená **1** (7,1%). Najviac ich pristálo v New Yorku v rokoch 1905, 1906, 1907 a 1914 po **5** (spolu 48,8%) osôb, potom v roku 1913 - **4** (9,8%) osoby.

„ Z obecnej kroniky“

Milí priatelia, tak ako v živote človeka, aj v živote obce sa udeje veľa vecí. Niektoré z nich sú zaznamenané, aby sa aj budúce generácie občanov o nich dozvedeli. Aj naša obec má svoju kroniku, z ktorej vám ponúkame zápisy :

„Uznesením obecného zastupiteľstva obce Liptovské Kľačany bol Ján Andaházy, učiteľ rím. kat. ľudovej školy ustanovený prvým kronikárom tunajšej obce. Tejto funkcie sa ujal 25.novembra 1933. Na tunajšej škole účinkoval od 1.septembra 1928 ako spr. učiteľ.

V roku 1936, teda pred 80 rokmi, zapísal:

Zárobkové pomery:

Nezamestnanosť trvá ďalej, ale zárobkové činnosti sa v letných mesiacoch zlepšili. Niektorí sú zamestnaní doma pri ceste, iní ako nádenníci pri stavbách a niektorí pracujú v Handlovej. Tí, ktorí pracujú pri oprave vicionálnej cesty Vlchy - Lubela, nedostávajú hotové peniaze, ale stravovacie lístky. Horšie je to v zimných mesiacoch. Zárobku niet. Väčšina našich baníkov je odkázaná na podporu v nezamestnanosti, na žobráčanky. Šťastliví sú, ktorí majú kone. Títo zväžajú drevo cez celú zimu do Vlašiek ku Váhu. Majú zaistený malý zárobok.

Poveternostné pomery:

Sanica je dobrá. V januári často sneží. K večeru bývajú tuhé mrazy. Toho roku sa vyplnilo porekadlo: „Hromnice zadúva ulice.“ Dňa 2. februára je taká metelica, že nemožno ani von z domu vyjsť. Takto je dva dni. Neskoršie vietor utíchne. Orať sa začalo v prvej polovici apríla. Oračovi sa na deň platí 50-60 Kčs. Okrem toho niektorí (Lubelci) dávajú celodennú stravu, niektorí len predobed a olovrant.

Kosba a žatva:

V júni je obstojné počasie. Striedavo prší a je pekný čas. Kosba sien sa začala ešte pred Jánom. Prvý začal kosiť Andrej Gerát r.k.farár. Spolníci, ktorí z „častí“ kosia na fare ešte nechcú začať. Vraj tráva je mladá a mnoho skape. „Nerozumkujte, ale koste! Tráva je vtedy najžázivnejšia keď je v kvete“ hovorí p. farár. A mal pravdu. Ostarená tráva je ako prútie, nie je zázivná.

Žať sa začalo koncom augusta. Mláti sa mláťačkou. Cepami mlátia len žito, ktorého slamu potrebujú na provrieslá a do posteľe. Niektorí menší gazdovia mlátia ručnou mláťačkou.

Oslavy:

V tomto roku sú nasledovné oslavy: Narodeniny prez. T.G.Masaryka; Vzpomienka na tragickú smrť M.R.Štefánika; Sviatok matiek; Oslava narodenín prez. Eduarda Beneša a oslava 28.X. 1936.

Školstvo:

19. decembra zahrali žiaci tunajšej školy pod vedením učiteľov divadlo „Vianočný sen“

K prvému septembru stav žiactva na škole je 90. Učitelia sú tí istí čo v minulom roku (Ján Andaházy a Ludmila Mazáčová). Vyučuje sa striedavo. Školský inšpektor nariadi školskej stolici prenajať miestnosť pre II.triedu, lež v obci niet miestnosti, ktorá by jej vyhovovala.

Predstavenstvo obce:

Predstavenstvo obce sa tiež nezmenilo. Starostom je Ján Budvesel, námestným starostom Ján Švec Hačko, vedúci notár je Mikuláš Šistronek, kancelárska sila Ladislav Komár, ktorý denne trikrát kráča z Kľačian do úradu. V tomto roku sa narodilo 11 detí, 6 chlapcov a 5 dievčat. Zomreli 4 osoby. Všetky narodené aj zomreté osoby sú rím.kat. náboženstva.

Najstarší občania:

Najstarším občanom je Juraj Fehérpataky, ktorý bol pred prvou svetovou vojnou starostom obce. Narodil sa 23. apríla 1853. Dnes je 83 ročný. Od neho mladší je Ondrej Čavrnach, tiež bývalý starosta obce. Oba starci sa pamätajú na stavbu nového kostola. Čavrnach so svojím otcom ako chlapec kamene vozil na stavbu kostola.

Novostavby:

V tomto roku postavil Bedrich Fehérpataky hostinec, byt a hospodárske budovy.

Z histórie farnosti.

Andrej Hlinka

Pokračujeme v spomienkach na kňazov, ktorí pôsobili vo farnosti Sv. Alžbety v Liptovských Kľáčanoch. Jedným z nich bol aj Andrej Hlinka.

Bol to slovenský rímskokatolícky kňaz, politik, vedúca osobnosť slovenského národného hnutia. Bol jedným zo signatárov Martinskej deklarácie z 30. októbra 1918. Bol tiež spoluautorom Memoranda slovenského národa na Parížskej mierovej konferencii z 20. septembra 1919. Charizmatická osobnosť Andreja Hlinku má svoje trvalé miesto v slovenských dejinách. Je však smutným svedectvom súčasnosti, že jeho život a dielo sú väčšine ľudí buď neznáme, alebo počuli o ňom len čo-to v skreslenej a zdeformovanej podobe.

Narodil sa 27. septembra 1864 v Černovej, a zomrel 16. augusta 1938 v Ružomberku. Používal pseudonymy Kostolan, Lipták, Mešťan, Výborník. Pochádzal z rodiny pltnického faktora. Mal osem súrodencov. Vďaka svojmu nadaniu a podpore učiteľa Jána Holdoša sa dostal na piaristické gymnázium v Ružomberku. Študoval tu v rokoch 1877-1880. V Ružomberku sa pod vplyvom profesora Karola Krčméryho národne uvedomil. Súčasne v ňom dozrelo rozhodnutie stať sa kňazom. V rokoch 1881-1883 navštevoval vyššie gymnázium v meste Levoča. Roku 1883 ho prijali za klerika seminára v Spišskej Kapitule, kde študoval teológiu. Verejne upozornil na obmedzovanie používania slovenčiny v seminári. Kňazskú vysviacku prijal 19. júna 1889 z rúk spišského biskupa Juraja Császku. Jeho prvé kaplánske pôsobisko bolo v Zákamennom-Kline na Orave. V roku 1890 ho biskup preložil najprv do obce **Liptovské Kľáčany** a odtiaľ do mestečka Tvrdošín. V r. 1892 dostal faru v liptovských Troch Sliačoch. Usiloval sa tu zlepšiť sociálne postavenie farníkov založením spolku striedmosti a založením úverového a potravného spolku. Organizoval osvetové prednášky a slovenské divadelné predstavenia. V čase pôsobenia na sliačanskej fare sa zapojil do politického života. Pastoráciou a sociálnou činnosťou si získal podporu nižších ľudových vrstiev. To sa ukázalo 22. marca 1905, keď ho zvolili za farára v Ružomberku hlasmi okrajových štvrtí mesta. Ako ružomerský farár bol súčasne členom mestského zastupiteľstva, kde poukazoval na korupciu a mrhanie s financiami mesta. Usiloval sa urobiť všetko v prospech svojich veriacich, ich náboženského, kultúrneho a národného povznesenia. R. 1907 sa stal zakladateľom peňažného ústavu Ľudová banka. (Funkciu predsedu jej správy prevzal až roku 1910). Aby vybojoval väčšie práva pre slovenský ľud, 5. 12. 1905 sa stal spoluzakladateľom samostatnej strany pod názvom Slovenská ľudová strana. Strana vystúpila s programom všeobecného a rovného volebného práva, zrušením liberálnych cirkevných zákonov (povinný občiansky sobáš a štátne matriky), uskutočnenie národnostného zákona, boj proti úžere a vyst'ahovalectvu. S jej programom bola zvolená väčšina slovenských poslancov do uhorského snemu. Ukázal sa ako výborný organizátor a rečník.



Pred parlamentnými voľbami v máji 1906 verejne podporil kandidatúru Vavra Šrobára. Spišský biskup Alexander Párvy ho za to 4. mája 1906 suspendoval ab officio (od farského úradu) a 18. júna 1906 po obvinení zo svätokupectva pri získaní ružomerskej fary aj ab ordine (od výkonu kňazského povolania). 27. júna 1906 bol uväznený v Ružomberku. V politickom procese 26. novembra-6. decembra 1906 ho súdili spolu s 15 spoločníkmi. Jeho vystúpenia za základné práva slovenského národa označili za poburovanie Slovákov proti Maďarom. Odsúdili ho na 2 roky väzenia, 1 500 korún pokuty a 680 korún súdnych trov. Počas väzby bol vedúcim prekladateľom Starého zákona do slovenčiny, ktorého vydanie pripravoval Spolok svätého Vojtecha. Vo väzení sa dozvedel, že Vatikán (Kongregácia snemu) 27. februára 1909 vyniesla rozsudok v jeho spore s biskupom Párvy. Suspenzia nebola potvrdená a Párvy ju musel zrušiť. 29. júla 1913 v Žiline obnovil Slovenskú ľudovú stranu a stal sa jej predsedom. Pre jeho utrpenie za slovenskú vec, autoritu v strane a patriarchálny zjav sa stal živým symbolom zápasu za práva slovenského národa. 4. novembra 1920 ho zvolili za predsedu Spolku svätého Vojtecha

Takýto činný a vzácny človek je súčasťou aj našich farských dejín. Môžeme mu v modlitbách vyprosovať, aby bol prijatý do Nebeského kráľovstva a odmenený za všetky svoje námahy.

Jana Šimanská

KĽAČIANSKOU DOLINOU K HROBOM PADLÝCH PARTIZÁNOV

Slovenské národné povstanie bolo ozbrojené povstanie slovenského domáceho odboja počas druhej svetovej vojny proti vstupu nemeckého Wehrmachtu na územie vojnovéj Slovenskej republiky. Začalo sa 29. augusta 1944 ako obrana pred nemeckými okupačnými jednotkami, nepriamo bolo i útokom proti autoritatívnej vláde na čele s Jozefom Tisom, ako aj snahou byť na strane víťazných spojeneckých mocností druhej svetovej vojny. Centrom povstania bola Banská Bystrica. Nemecké jednotky povstaleckú armádu porazili, v noci z 27. na 28. októbra 1944 časť jej jednotiek prešla na partizánsky spôsob boja. Partizáni pokračovali v bojoch proti nacistom až do oslobodenia krajiny sovietskymi, rumunskými a československými vojskami na jar 1945.

Povstanie začalo na rozkaz Jána Goliana 29. Augusta 1944 o 20:00 po odznení dohodnutého hesla („Začnite s vysťahovaním“) Začal vysielateľ Slobodný vysielateľ.

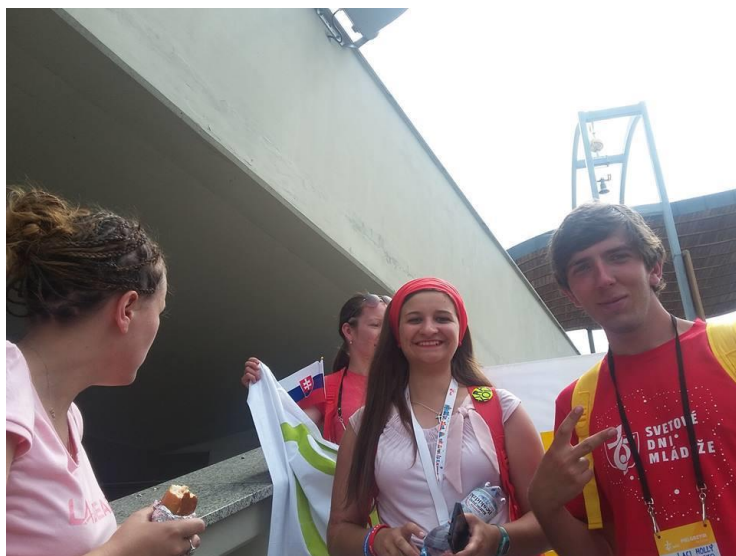
Takto nachádzame informácie o SNP v historických záznamoch. Aj naša obec bola zapojená do partizánskeho odboja o čom svedčia mená na pamätníku padlým pred obecným úradom. Občania si každý rok, presne na výročie SNP 29. Augusta, pripomínajú túto významnú udalosť výstupom k partizánskym hrobom v Kľačianskej doline časť Likavské, kde je hrob troch partizánov. Položením kvetov, zapálením sviec, spievaním slovenskej hymny a tichou modlitbou si ctíme padlých hrdinov a zároveň pripomíname odkaz SNP mladej generácii. Tento rok sme boli početná skupina účastníkov pochodu SNP. Pán starosta, Ing. Ján Hollý, nám vo svojom príhovore pripomenul nielen túto historickú udalosť, ale aj existenciu knihy Kľačianskou dolinou, ktorú sa nám podarilo získať aspoň v odkopírovanej podobe. Zaniatený občan našej obce, Oto Kandra ml., ponúkol popracovať na novej verzii knihy s novými ilustráciami, a tak sa môžeme tešiť na zaujímavé príbehy z obdobia SNP z našej doliny.



Mirka Devečková

Svetové dni mládeže v Krakove

Nie je to len stretnutie s pápežom. Svetové dni mládeže sú festival niečoho čo sa ťažko popisuje. Podujatie s veľmi bohatým duchovným programom, možnosť spoznať nové miesta a hlavne nových ľudí. Odhady počtu účastníkov Svetových dní sa rôznia, ale zúčastnilo sa ich minimálne 1,5 milióna ľudí, čo z tohto podujatia robí najväčšiu akciu minimálne v Európe. Stretol som tam mladých z niekoľkých desiatok bližších aj vzdialenejších krajín. O Slovákoch sa hovorí, že sú pohostinní ľudia, ale s poľským chápaním tohto slova sa to nedá ani porovnať. Účastníci, ktorí strávili týždeň, pred samotným programom v Krakove, v jednej z poľských rodín v niektorej diecéze,



pribrali, ako to oni tvrdia, minimálne tri kilá. No potom sa už všetci pútnici z našej krajiny presťahovali do Skawiny, miesta v okolí Krakowa. Tam sa odohral "slovenský program" ktorý pozostával hlavne z omší a katechéz našich otcov biskupov. Pritom netreba podotknúť, že povzbudenie od svätého otca by bolo nadviac ako stránky týchto novín.

Ja som sa prihlásil ako dobrovoľník, takže mala táto skúsenosť pre mňa osobitú príchuť. Musíte obetovať nejaký čas, ktorý môžete stráviť na programe alebo v rozhovore s niekým iným. Obzvlášť vás to zamrzí, keď sa ten úžasný čas končí. No, vedomie, že sa spolupodieľate na niečom veľkom a že to robíte pre druhých ľudí vám to vynahradí.

Pre mňa boli Svetové dni príležitosť posunúť sa ďalej v živote. Možnosť stretnúť nových ľudí z celého sveta. Ďalšie Svetové dni budú o štyri roky v ďalekej Paname no pocity z tohto leta zabezpečili, že sa už na ne teším.

Ladislav Hollý



JÁNSKA VATRA

Keď sa vám dostanú do rúk tieto novinky, budete pravdepodobne prežívať obdobie najkratších dní v roku – obdobie zimného slnovratu. Zatvorte na chvíľu oči a preneste sa o šesť mesiacov späť. Bola sobota 25.6.2016 a tento horúci deň v našej obci nemal konca... Bolo obdobie letného slnovratu, keď je vonku svetlo až do neskorých hodín. V tento deň však bolo svetlo až do polnoci. Vďaka Jánskej vatre, ktorú už tradične zapálili na Hôrke. Je to udalosť, ktorá má u nás dlhoročnú tradíciu a priláka do obce vždy veľa návštevníkov. Aj tento rok sa na veľkolepé dielo kľáčianskych



mládenčov pod vedením Mareka a Matúša Veselovských prišlo pozrieť mnoho zvedavcov. A aby sa o rok opäť vrátili, o to sa pričínili aj ich starší brat Lukáš s výborným gulášom. Tejto silnej zostavy sa naľakala aj búrka, ktorá Hôrku zďaleka obišla... Poďakovanie patrí našej omladine, že držia tradíciu, tiež urbárikom za jedinečnú lokalitu a drevo, Jarkovi Tomkovi za nezištnú pomoc pri zaznamenaní tejto udalosti kamerou a fotoaparátom (pozri Youtube: Liptovské Kľáčany Jánska vatra). Už teraz sa tešíme na stretnutie

Ján Hollý

Súťaž vo varení gulášu

S cieľom reprezentovať obec a obhájiť prvenstvo z predošlého ročníka sa vybral šéfkuchár Lukáš Veselovský so svojim súťažným družstvom v sobotu 6. augusta na 8. ročník súťaže vo varení gulášu o Putovnú varechu starostu obce do Lubele. Ani daždivé počasie neodradilo jedenásť súťažných družstiev z blízkeho i vzdialeného okolia od snahy navariť najlepší guláš. Dobrá nálada a pohoda, ktorá podujatie sprevádzala sú dôkazom, že ani nepriaznivé počasie nie je prekážkou pre dobrý úmysel organizátorov a súťažiacich. Aj keď sa Kľačancom nepodarilo splniť obidva ciele a víťazstvo neobhájili, akcia naplnila svoj zmysel – reprezentovať našu obec. Tiež spojila tri obce „na jednej vode“ (Kľačany, Lubeľa, Vlachy), čo je neklamným znakom spolupráce obcí v našom najbližšom okolí. Organizátorom ďakujeme a tešíme sa na ďalší ročník.

Ján Hollý



Súťaž vo varení bryndzových halušiek

Vo Vlachoch každý rok deň 29. augusta oslavujú ako Deň obce. Je to sobota plná súťaží pre malých aj veľkých, rôznych folklórnych a iných zaujímavých vystúpení, súťaží pre dospelých (v pití piva, hod brvom, bití klincov do klátu...) a samozrejme večer dobrá zábava pod holým nebom. Vždy je pripravený dobrý guláš, sladké aj tekuté odmeny pre súťažiacich a iné dobroty. No najväčší úspech z celého dňa má Súťaž vo varení bryndzových halušiek. Tohto roku bol už 7. ročník a zúčastnilo sa 14 družstiev. Podmienky sú nekompromisné: obec zabezpečí miesto, drevo, bryndzu a mlieko a trojčlenné družstvá kotol, zemiaky, múku, škvarky a ostatné ingrediencie podľa vlastnej chuti. Vyhrávajú najlepšie a najchutnejšie halušky. Súťažné družstvá nemusia byť len z obce, ale aj z okolitých dedín. Jedno družstvo bolo aj z Liptovských Kľačian v zoskupení – Janko, Katka a Dušanka. Výherné družstvá boli: na treťom mieste družstvo hasičov z Vlašiek, na druhom mieste kuchárky z Krmeša a prvé miesto získali Kľačanci. Možno preto, že mali nový kotol s novou varechou, ale varili podľa starého zvyku. A akej chuti sú tie výherné halušky? To sa už musíte spýtať kuchárky Katky akú tajnú ingredienciu pridala. Dúfam, že sa aj oni dobre zabavili a tešíme sa na rok, keď sa stretneme znova pri obhájení prvenstva.



Dagmar Chvojková

Október – mesiac úcty k starším

Prešla jeseň a s ňou aj mesiac október – mesiac úcty k starším. Úcta k tým, ktorí tvrdo pracovali, aby sa nám žilo lepšie. Úcta k tým, ktorí sa každý deň vzdávali radostí, ktoré im život ponúkal, aby urobili šťastnými nás, ich deti. V našej obci sme si tiež uctili starších a usporiadali sme pre nich posedenie v mesiaci október, ktorý bol v roku 1990 vyhlásený Valným zhromaždením Organizácie spojených národov za Mesiac úcty k starším a 1. október za Medzinárodný deň starších. Na posedenie prišli starké a starkí, ktorí pri kávičke a koláčiku si zaspomínali ako kedysi žili oni, keď boli mladí. Do uška im hral a spieval detský folklórny súbor Liptáček z Ružomberka. Tanečnice zo súboru rozveselili všetkých nielen starších. Súčasťou vystúpenia boli aj hry detí za čias našich starých rodičov. Speváci zaspievali ľudové piesne aj z nášho okolia - z Dúbravy. Na konci vystúpenia naši starkí sa im odvdáčili veľkým potleskom a šťastným úsmevom, ktorý žiaril na ich tvári.

Každý starý človek si zaslúži úctu, a to nielen v októbri, ale počas celého roka, pretože nám ešte vždy má čo dať. Človek sa učí celý život. A najlepším učiteľom sú jeho najbližší. Rodina. Rodičia či starí rodičia. Tak nezabúdajme a vážme si. A budeme poďakovní.,, *Nech sú poďakovní tí, čo majú pochopenie s mojou neistou chôdzou a trasľavými rukami. Nech sú poďakovní tí, čo uznávajú, že moje uši sa už musia napínať, aby zachytili slová. Nech sú poďakovní tí, čo si uvedomujú, že môj zrak zoslabol a moje myslenie už nie je také bystré. Nech sú poďakovní tí, čo mi prepáčili, že sa mi dnes vyliala káva.*“



A na záver jedna ľudová múdrosť – „Človek je krásny nielen vtedy, keď má pružný krok. Človek je krásny podľa múdrosti, čo zračí sa mu v oku, podľa vrások a bielych vlasov, podľa slov, keď ponára sa v hovore s deťmi do rokov, keď aj on bol mladý. Človek je krásny vtedy, keď ho ľudia majú radi.“



Beata
Vrbenská



Milé deti, milí rodičia



Srdečne Vám ďakujeme za 5. ročník lampiónového sprievodu obcou Liptovské Kľačany, ktorý bol, je a bude v našej obci v tradičnom Dušičkovom duchu pokoja, stíšenia sa a modlenia.

Už piaty rok sme putovali obcou v svetle dušičkových lampášikov, zapálili sme sviece a modlili sa pri krížoch v obci a pri cintoríne.

Tento rok Vám ďakujeme za hojnú účasť a príjemnú atmosféru. V minulosti sme sa stretli aj s názorom, že podporujeme americké sviatky ako je Halloween, ale kto sa pochodu zúčastnil,

určite pochopil, že náš Dušičkový pochod je originál v Kľačianskom duchu. Napadlo ma trochu viac venovať pozornosť tomu, nad čím 31. 10. my, Slováci, krútime hlavami. Halloween - je v preklade svätý večer, teda deň pred sviatkom všetkých svätých. Ak nazrieme do historických zdrojov tak sa dočítame, že tento sviatok má v Európe 2000 rokov a v Amerike len 200. Teda je to originál európsky sviatok. Mnohí Slováci žijú v predstave, že je americký.

Pochádza z Francúzska, Anglicka a Írska a začali ho uctievať Kelti, ktorí žili aj na území Slovenska. Títo ľudia oslavovali smrť a báli sa svojich predkov tak vyrezávali repové lampáše a chodili v maskách. Kresťanstvo sa v 7. storočí dostalo aj do keltských krajín. Pápež Bonifác IV. stanovil sviatok Deň všetkých svätých na 13. Mája namiesto pohanského keltského sviatku Samhain (sóin), ktorý Kelti slávili 1. novembra. Pápež Gregor III. Presunul sviatok všetkých svätých na 1. Novembra a tak sa 31. Október stal večerom všetkých svätých – hallow-svätý, eve – večer, teda Halloween.

A tak sa Európania večer 31. Októbra skrývali pod maskami, aby sa chránili pred zlými duchmi a vychádzali do ulíc. Svietili si lampášmi vyrezanými z repy. Keď Íri počas zemiakového hladomoru emigrovali do Ameriky našli lepšiu zeleninu na vyrezávanie a to tekvice. Sila médií ukradla európske tradície a presunula ich na Ameriku.

Lampiónový pochod v Kľačanoch je tradícia, ktorú si chceme zachovať v našom krásnom kľačianskom duchu modlenia a zapalovania sviec. Ani si neviete predstaviť akú pietu dajú októbrovému večeru deti s lampášikmi, stojace okolo krížov so zopnutými rúčkami a hlasnou modlitbou. Pridajte sa k nám niekedy nabudúce a zažijete to sami.

Mirka Devečková



POZVÁNKA

Pozývame všetkých priateľov a známych, občanov obce aj okolia na skvelú divadelnú hru

Ked' sa Marka zaľúbila od F. Bartoša

v čase fašiangov 2017

**teší sa na vás veselá
partia divadelníkov.**



Batôžková Katarínska zábava

Adventné obdobie je prvou časťou liturgického roka rímskokatolíckej cirkvi vymedzené štyrmi nedeľami pred sviatkom narodenia Ježiša Krista a obdobím duchovnej prípravy na Vianoce, má kajúci charakter, je obdobím stíšeni, zamysleni sa nad podstatou žitia, obdobím prípravy na slávenie Narodenia Pána. Obdobím, kedy sa človek stáva lepším, láskavejším, milosrdnejším, milujúcejším...

Tomuto obdobiu ticha predchádza v našej farnosti slávenie Sv. Alžbety – patrónky kostola a našej farnosti, kedy je dovolené dopriať si všetkého, čo nám Boh dal a čo vytvorili ľudské ruky. Tým viac, že dnešná situácia kladie na ľudí veľké nároky a preto je veľmi potrebné naučiť sa relaxovať aj pri dobrej hudbe, dobrom jedle, nechať priestor na rozvíjanie medziľudských vzťahov, na ktoré už skoro nieto času. Práve preto sa organizačný tím pod vedením Janka Hollého, rozhodol zorganizovať túto skvelú akciu.

Krstné meno Katarína je gréckeho pôvodu a znamená „čistá“, „mravná“. Na Slovensku patrí medzi veľmi obľúbené • Katky, Katušky, Katarínky si preto vyslúžili väčšie oslavy, než dievčatá s inými menami. Myslím, že všetci sa na „Kľáčianskej batôžkovej katarínskej zábave“, ktorú otvoril starosta obce Janko Hollý, bavili nad mieru dobre. Bola som jej súčasťou a za seba môžem povedať, že atmosféra bola fajn. Pretancovali sme celú noc aj tombola bola kráľovská. Týmto sa chceme srdečne poďakovať všetkým sponzorom, ktorí do nej štedro prispeli, osobitne Jožkovi Budveselovi za originálny vyrezávaný barový stolík, taktiež ostatným: Tatrybetón, s.r.o., Liptovský Mikuláš, Janko Batiz, I.V.E. Liptovský Hrádok, Obec Ľubľa, Kúpele Lúčky, a.s., Pálenica DP Company Liptovské Kľáčany, FANN Parfumeria Banská Bystrica, Ing. Milan Sejna, Pozemkové spoločenstvo Ľubľa, Kameňolomy Liptovské Kľáčany, Semenoles Liptovský Hrádok, Pozemkové spoločenstvo Liptovské Kľáčany, Telem Liptovský Mikuláš, Ing. Ján Vrbenský, OZO Liptovský Mikuláš, Lesy SR závod Liptovský Hrádok, Reproservis Liptovský Hrádok, Reštaurácia Mademoiselle, Nealko Oravan, Kozmetika Majka Hazuchová, Autocar.



Spoločne sa tešíme na ďalší ročník a dúfame, že sa tam pri plnom zdraví stretneme!

Miroslava Kanderová



Nechválime

- Obyvatel'ov, ktorí nerešpektujú vývoz a separovanie odpadu.



- Mládež, ktorá nerešpektuje pravidlá cestnej premávky.



Chválime:

- Občanov, ktorí poctivo separujú odpad
- Ochotníkov, ktorí v dobe, keď je nedostatok času, nájdú si chvíľku a nacvičujú novú divadelnú hru, aby vás potešili

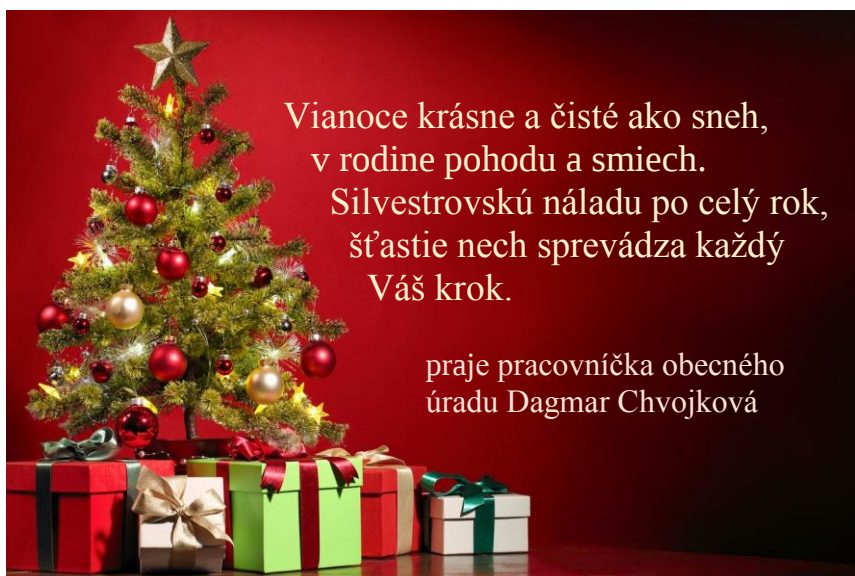


Vianočný punč

1 liter červené víno
 ½ kg kryštálový cukor
 ½ liter rum
 5 ks citón
 4 ks klinčeky
 celá škoricica
 hrozienka
 mandarínky

POSTUP:

Rozkrojíme citróny, vytlačíme z nich šťavu. Do hrnca dáme variť červené víno. Do vína pridáme šťavu a kôru z citróna, cukor, škoricu a klinčeky. Zmes začneme variť. Po zovretí ju ocedíme cez sitko. Do horúcej zmesi nasypeme hrozienka a mandarínky. Na záver po vychladnutí prilejeme rum.



Vydáva: Obecný úrad Liptovské Kľačany.
 Redakčná rada: Ing. Ján Hollý. (predseda), Ing. Miriam Devečková, Mgr. Miroslava Kanderová, Ing. Oľga Hollá, Mgr. Jana Šimanská, RSDr. Jozefa Mikušincová, Beata Vrbenská. Grafická úprava: Ing. Dagmar Chvojková. Tlač: TELEM Liptovský Mikuláš. Vyšlo v decembri 2016. Distribúcia vlastná.